

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان اصفهان

- عنوان پروژه: تعیین ترکیب شیمیایی و قابلیت هضم قصیل برخی ژنوتیپ‌های تریتیکاله در شرایط معمول و شوری
- شماره مصوب پروژه: ۹۹۰۱۴۱-۰۰۷-۱۳-۳۸-۲
- نام و نام خانوادگی مجری مسئول (اختصاص به پروژه‌ها و طرح‌های ملی و مشترک دارد):
- نام و نام خانوادگی مجری/مجریان: علیرضا آذربایجانی
- نام و نام خانوادگی ناظران:
- نام و نام خانوادگی مشاور(آن):
- نام و نام خانوادگی همکاران: مهرداد محلوجی، سعید اسماعیل خانیان، احمدرضا رنجبری، سید سعید تدین فر، عبدالحمید کریمی، اسماعیل باغجری
- محل اجرا: استان اصفهان
- تاریخ شروع: ۱۳۹۹
- مدت اجرا: ۱۸ ماه
- ناشر:
- شمارگان(شمار):
- تاریخ انتشار:
- این اثر در مورخ ۱۴۰۰/۹/۳ با شماره ۶۰۶۵۱ در مرکز اطلاعات و مدارک علمی کشاورزی به ثبت رسیده است.
- حق چاپ محفوظ است. نقل مطالب، تصاویر، جداول، منحنی‌ها و نمودارها با ذکر مأخذ بلامانع است.

چکیده

به منظور تعیین ترکیب شیمیایی و گوارش پذیری برخی ژنوتیپ‌های قصیل تریتیکاله در شرایط معمول و شوری و انتخاب بهترین ژنوتیپ‌ها، آزمایشی یک ساله انجام شد. در این آزمایش شش ژنوتیپ تریتیکاله (سناباد، پاژ، ET-85-17، ET-88-20، NT-74-03 و NT-94-23) در قالب یک طرح آماری بلوک کامل تصادفی در سه تکرار و در دو محیط جداگانه معمول و شوری کشت شدند. کرت‌های آزمایشی شامل شش خط با طول شش متر و فاصله خطوط کاشت ۲۰ سانتی‌متر، با مساحت ۷/۲ مترمربع بود. کاشت بذور با دستگاه ردیف کار غلات و براساس تراکم‌های ۳۰۰، ۳۵۰ و ۴۰۰ دانه در مترمربع و در ایستگاه تحقیقات و آموزش کشاورزی کبوترآباد اصفهان در سال زراعی ۹۹-۱۳۹۸ انجام شد. نمونه برداری جهت اندازه‌گیری‌های آزمایشگاهی، در مرحله خمیری نرم از سطح یک مترمربع از هر کرت آزمایشی، به طور تصادفی و با دست انجام شد و وزن گیاهان باقیمانده مبنای برآورد عملکرد دانه تیمارها قرار گرفت. آزمایشات تعیین ترکیب شیمیایی بر روی نمونه‌های قصیل کشت شده در تراکم ۳۵۰ دانه در مترمربع به عنوان تراکم کاشت ایتیمم انجام شد. نتایج نشان داد از شش ژنوتیپ تریتیکاله مورد بررسی، چهار ژنوتیپ که دارای بیشترین عملکرد علوفه تر، علوفه خشک و دانه در هر دو محیط معمول و شوری بودند به عنوان ژنوتیپ‌های منتخب برای انجام آزمایشات ترکیب شیمیایی و تعیین ارزش غذایی انتخاب شدند. ژنوتیپ‌های منتخب به ترتیب ژنوتیپ‌های ET-85-17، NT-74-03، ET-88-20 و پاژ بودند؛ اما از آنجایی که ژنوتیپ NT-74-03 یک ژنوتیپ خارجی بوده و امکان تهیه بذر آن به راحتی امکان‌پذیر نبود و از سوی دیگر، ژنوتیپ داخلی سناباد از نظر عملکرد علوفه تر و خشک و عملکرد دانه، اختلاف معنی‌داری با ژنوتیپ NT-74-03 نداشت، لذا ژنوتیپ سناباد جایگزین ژنوتیپ NT-74-03 شد. در شرایط بدون تنش، اختلاف ژنوتیپ‌های منتخب برای صفات عملکرد علوفه تر، عملکرد علوفه خشک و عملکرد انرژی متابولیسمی معنی‌دار ($P < 0.05$) بود، به نحوی که ژنوتیپ ET-88-20 با داشتن بالاترین عملکرد علوفه خشک (۳۹۰۸۹/۱ کیلوگرم در هکتار)، عملکرد پروتئین خام (۳۳۶۷/۸ کیلوگرم در هکتار) و عملکرد انرژی متابولیسمی (۸۶۳۰۱/۶ مگا کالری در هکتار) نسبت به سایر ژنوتیپ‌ها، بجز ژنوتیپ ET-85-17 برتری داشت، اگرچه ژنوتیپ‌ها از نظر عملکرد پروتئین خام، تفاوت معنی‌داری با هم نداشتند. در شرایط تنش شوری، ژنوتیپ‌های مختلف تفاوت معنی‌داری برای هیچ یک از شاخص‌های عملکرد نداشتند. ژنوتیپ‌های مختلف در محیط معمول و تنش شوری از نظر شاخص‌های ارزش غذایی شامل انرژی متابولیسمی، گوارش پذیری ماده آلی، TDN و کیفیت نسبی علوفه، تفاوت معنی‌داری با یکدیگر نداشتند و همه ژنوتیپ‌ها در یک سطح قرار داشتند، لذا

براساس نتایج عملکرد، ژنوتیپ برتر تریتیکاله در این آزمایش در هر دو محیط معمول و تنش شوری ژنوتیپ ET-20-88 بود که البته تفاوت معنی داری با ET-17-85 نداشت.

کلیدواژه‌ها: ترکیب شیمیایی، گوارش پذیری، قصیل تریتیکاله، شرایط معمول و شوری.